Lietas Nr. C28347813
Lietas arhīva Nr. C-3478-13/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā **2013.gada 28.decembrī**

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas tiesnese M.Šalta rakstveida procesā izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Pirmais privātais fonds" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa.

2013.gada 3.jūnijā Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā saņemta sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā - SIA) „Pirmais privātais fonds" (turpmāk arī – prasītāja) prasības pieteikums maza apmēra prasībā pret /pers. A/ (turpmāk arī – atbildētāja) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2011.gada 8.jūnijā prasītāja kā aizdevējs un atbildētāja kā aizņēmējs noslēdza Aizdevuma līgumu, saskaņā, ar kuru atbildētāja saņēma no prasītāja aizdevumu Ls 254,00 apmērā, ar noteikumu apmaksāt 3% no izsniegtās aizdevuma summas par katru aizdevuma lietošanas mēnesi. Saskaņā ar Līguma Pielikumu Nr.1 aizdevums atbildētājai tika piešķirts uz 12 mēnešiem ar galīgo atmaksas datumu 2012.gada 8.jūniju.

Līguma noteikumi paredzēja, ka atbildētājai līdz katra mēneša 08.datumam bija jāapmaksā Ls 28,79, kas sastāv no aizdevuma pamatsummas Ls 21,17 apmērā un procentiem par aizdevuma lietošanu Ls 7,62 apmērā.

Atbildētājai 2012.gada 24.septembrī tika nosūtīts pirmstiesas brīdinājums. Atbildētāja savas saistības nav pildījusi, tādēļ 2013.gada 22.februārī prasītājs iesniedza Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā pret atbildētāju, taču atbildētāja pasta sūtījumu neizņēma, kā rezultātā 2013.gada 3.aprīlī pieteikums tika atstāts bez izskatīšanas.

Prasībā lūgts piedzīt no atbildētāja prasītāja labā Ls 209,40, kas sastāv no galvenā parāda Ls 104,70 un līgumsoda Ls 104,70, kā arī piedzīt no atbildētājas samaksāto valsts nodevu Ls 50,00 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30 un 5,25, norādīt spriedumā uz prasītāja tiesībām saņemt 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Tāpat prasītājs lūdz izskatīt prasību rakstveida procesā.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1587., 1588., 1651., 1652.panta trešo daļu, 1662., 1716., 1717., 1719., 1720.- 1722., 1753.- 1757., 1770.- 1773., 1775.pantiem.

Atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{21}$ panta noteikumiem 2013.gada 6.jūnijā uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu tika izsūtīts prasības pieteikums ar lūgumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas iesniegt Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā rakstveida paskaidrojumus. Minētajā termiņā atbildētāja paskaidrojumi Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā nav saņemti.

Civilprocesa likuma 250^{25}.panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Motīvu daļa.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji šādu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 8.panta pirmajai daļai tiesa noskaidro lietas apstākļus, pārbaudot pierādījumus, kuri iegūti likumā noteiktajā kārtībā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Atbildētāja/pers. A/ nav izmantojusi savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības – nav sniegusi paskaidrojumus, nav

cēlusi iebildumus pret prasību un nav apstrīdējusi prasības pieteikumā minētos faktus, līdz ar to secināms, ka atbildētājai nav pamatotu iebildumu pret prasību. Lai gan, atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai, prasības pieteikumā norādītie fakti atzīstami par pierādītiem, tomēr tiesa tos vērtē atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Civillikuma 1402.pantā definēts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Atbilstoši Civillikuma 1511.pantam, līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Savukārt raksturojot šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē, līgums ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.)

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums, uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma. Savukārt atbilstoši Civillikuma 1934.pantam, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Tiesa atzīst, ka ar lietas materiāliem pievienoto 2011.gada 8.jūnija starp SIA „Pirmais privātais fonds", kā aizdevēju no vienas puses un /pers. A/ kā aizņēmēju no otras puses noslēgto Aizdevuma līgumu Nr.1657 pierādīts, ka atbildētāja noslēdza ar prasītāju līgumu, ar kuru prasītāja izsniedza atbildētājai aizdevumu Ls 254,00 apmērā ar aizdevuma izmantošanas procentu likmi 3% mēnesī. Puses vienojās, ka aizdevuma pilnīga atmaksāšana un galīgā norēķināšanās termiņš ir 2012.gada 8.jūnijs.

Prasītājas saistības izpildi apstiprina lietas materiāliem pievienotais Kases izdevumu orderis Nr.254 un Likvidējamās AS „Latvijas Krājbanka" izziņa, no kura redzams, ka atbildētājai izsniegta aizdevuma summa Ls 254,00 apmērā.

Tiesa uzskata, ka līgums noslēgts atbilstoši Civillikuma prasībām, ir pusēm saistošs, jo notikusi vienošanās par līguma galvenajām sastāvdaļām, kā neapstrīdēts tas ir spēkā esošs un kā neapstrīdēts ir līgumslēdzējām pusēm saistošs.

Civillikuma 1828.pantā norādīts, ja izpildījumam ir noteikts laiks, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu. Saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu.

Atbilstoši Līguma 2.1.punktam aizņēmējs apņēmās apmaksāt aizdevumu katru mēnesi vienādās daļās, kopā Ls 28,79 apmērā, katra mēneša 08.datumā, sākot ar 2011.gada 08.jūlija un līdz visu šā Līguma saistību izpildei. Atbildētāja, apņemoties godprātīgi pildīt uzņemtās saistības, vienlaicīgi iepazīstināta arī ar Pielikumu Aizdevuma līgumam Nr.1657, ar kuru sastādīts ikmēneša maksājuma grafiks, nosakot ik mēneša maksājuma izdarīšanas datumu, aizdevuma summas daļu, procentu summu un norādot kopējo ik mēnesi veicamo maksājuma apmēru, ko apstiprina atbildētājas paraksts uz Pielikuma.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētāja ir pārkāpusi Līguma noteikumus, t.i., pilnībā nav atmaksājusi izsniegto aizdevumu un aizdevuma izmantošanas procentus. Savukārt atbildētāja nav apstrīdējusi nedz aizdevuma izsniegšanas faktu, nedz minēto prasības summas aprēķinu, līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas sastādīto parāda aprēķinu un saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu tiesa uzskata to par pierādītu. Tā kā tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētāja nav veikusi parāda apmaksu līdz lietas izskatīšanai tiesā pēc būtības, tādejādi atzīstams, ka atbildētāja pielaidusi parāda samaksas nokavējumu.

Civillikuma 1943.pants paredz, ka aizņēmējam jāatdod tādai pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš ir saņēmis. Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka no atbildētājas prasītājas labā piedzenama neatmaksātā aizdevuma pamatsumma Ls 104,70 un līgumiskie procenti par izdevuma lietošanu 104,70 apmērā.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumsoda piedziņu ir apmierināma pilnībā.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi un, saskaņā ar Civillikuma 1717. pantu, līgumsodu var pievienot katram līgumam. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Savukārt, Civillikuma 1720.pantā noteikts, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildi.

Tiesa atzīst, ka atbildētājai ir pienākums maksāt līgumsodu par līgumsaistību izpildes nokavējumu, kas atrunāts Līguma 4.2.punktā, kur teikts, ka par aizdevuma līdzekļu un aizdevuma procentu samaksas termiņu neievērošanu aizņēmējs apņemas samaksāt aizdevējam līgumsodu par aizdevuma un aizdevuma procentu izmantošanas nokavējumu – 2% no neatmaksātās summas par katru nokavēto dienu līdz pilnīgai saistību izpildei.

Prasītājs līgumsodu aprēķinājis par laiku no 2012.gada 8.marta līdz 2013.gada 18.aprīlim un kā izriet no parāda aprēķinā ietvertās norādes līgumsods aprēķināts Ls 850,16 apmērā.

Līgumsods ir saistību pastiprinājums un iedarbojas kā nelabvēlīgu seku draudi atbildētājiem, kamēr saistība nav izpildīta. Līgumsoda apmēru noteica līdzēji un atbildētāja minētajam līgumsodam piekrita. Lietā nav konstatēts kāds no Civillikuma 1656. vai 1657.pantā norādītajiem gadījumiem, kad tiesa var atsvabināt parādnieku no tam neizdevīgām nokavējuma sekām. Tiesas rīcībā nav pierādījumi, ka atbildētāja būtu veikusi kādus pasākumus saistību neizpildes novēršanai. Atbildētāja nav arī apstrīdējusi Līgumā pielīgtos līgumsoda nosacījumus.

Līgumsoda piedziņa nav kreditora pienākums, bet tiesības, un šīs tiesības ir izvērtējamas ne tikai gramatiski, proti, no Civillikuma noteiktām kreditora tiesībām prasīt līgumsodu neierobežotā apmērā, bet sistēmiski kopā ar citām likuma normām, tai skaitā ar

Civillikuma 1.pantu, kas nosaka, ka tiesības un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Kā redzams no celtās prasības, prasītājs līgumsodu samazinājis līdz neatmaksātā aizdevuma pamatsummai, t.i., lūdzis piedzīt Ls 104,70 apmērā. Tiesa konstatēja saistību neizpildes nokavējumu, tāpēc tiesa atzīst, ka atbildētājai ir pienākums maksāt līgumsodu prasītāja norādītajā apmērā Ls 104,70 par laika posmu no 2012.gada 8.marta līdz 2013.gada 18.aprīlim. Turklāt saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmito daļu, tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punkts atzīst par netaisnīgiem līguma noteikumus, kuri uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Atbildētāja ar līgumu uzņēmusies saistības par līgumsoda samaksu. Izvērtējot pieprasītā līgumsoda apmēru, tiesa atzīst, ka tas nav vērtējams kā nesamērīgs, turklāt prasītājs to ir samazinājis līdz neatmaksātā aizdevuma pamatsummas apmēram.

Iepazīstoties ar prasības pieteikumu un lietas materiāliem, tiesa atzīst, ka prasība par zaudējumu piedziņu Ls 5,25 apmērā nav pamatota un ir noraidāma.

Civillikuma 1770.pants nosaka, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Savukārt Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Zaudējums ir mantas samazinājums, zudums vai bojājums, kā arī peļņas atrāvums, papildus izdevumi un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas. Likums noteiktos apstākļos atļauj veikt darbības, kas rada zaudējumus, bet kuri nodarītājam nav jāatlīdzina, tāpēc ka nav tiesību aizskāruma */Civilprocesa likuma komentāri, prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcija, Rīgā, 2000.gads/.*

Ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi ir ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietās par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Prasītājs, sniedzot prasību tiesā, ir tiesīgs izvēlēties kādā veidā aizsargāt savas aizskatās intereses – iesniedzot prasības pieteikumu vispārējā tiesāšanās kārtībā vai pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Atbildētāja šo prasītāja izvēli neietekmē, tāpēc ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi nav uzskatāmi par atbildētājas radītiem zaudējumiem un saskaņā ar Civillikuma 1779.panta noteikumiem, atbildētājai tie nav jāatlīdzina.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram, līdz ar to no atbildētājas prasītāja labā piedzenama – valsts nodeva Ls 50,00, un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi Ls 3,30 apmērā, ko prasītājs samaksājis, sniedzot prasību tiesā.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, norādot to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1765.panta noteikumiem likumiskie procenti nosakāmi seši procenti no simta gadā un procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Tādējādi prasītājai nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt sešus procentus no simta gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas.

Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, līdz ar to atbildētājiem nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41., 193., 195. un 204.^{1} , 250.^{25} pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, SIA „Pirmais privātais fonds", reģistrācijas Nr.40103196951, labā neatmaksāto aizdevuma pamatsummu Ls 104,70 un līgumsodu par laiku no 2012.gada 8.marta līdz 2013.gada 18.aprīlim Ls 104,70, kopā Ls 209,40 (divi simti deviņi lati 40 santīmi), kā arī tiesas izdevumus - valsts nodevu Ls 50,00 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30, kopā Ls 53,30 (piecdesmit trīs lati 30 santīmi), pavisam kopā piedzenot Ls 262,70 (divi simti sešdesmit divi lati 70 santīmi)

Prasību daļā par zaudējumu ar brīdinājuma izsniegšanu saistīto izdevumu Ls 5,25 apmērā piedziņu noraidīt.

Noteikt SIA „Pirmais privātais fonds", reģistrācijas Nr.40103196951, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% no simta gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas.

Noteikt atbildētājai sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no spieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Pilns sprieduma teksts sastādīts 2013.gada 28.decembrī.

Tiesnese M.Šalta